

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 5.2.2019
COM(2019) 71 final

ANNEX

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

της

Σύστασης για ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

**για την έγκριση της συμμετοχής σε διαπραγματεύσεις σχετικά με δεύτερο πρόσθετο
πρωτόκολλο της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για το έγκλημα στον
κυβερνοχώρο (CETS αριθ. 185)**

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1. ΣΤΟΧΟΙ

Σκοπός της Επιτροπής κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων θα πρέπει να είναι η επίτευξη των στόχων που παρατίθενται αναλυτικά στη συνέχεια:

- α) Οι διαπραγματεύσεις θα πρέπει να διασφαλίζουν την πλήρη συμβατότητα της Σύμβασης και των πρόσθετων πρωτοκόλλων με το δίκαιο της ΕΕ και τις απορρέουσες από αυτό υποχρεώσεις των κρατών μελών, ιδίως όσον αφορά τις εξουσίες έρευνας που έχουν ανατεθεί σε τρίτα συμβαλλόμενα μέρη.
- β) Ειδικότερα, οι διαπραγματεύσεις θα πρέπει να διασφαλίσουν τον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων, των ελευθεριών και των γενικών αρχών του δικαίου της ΕΕ, όπως κατοχυρώνονται στις Συνθήκες και στον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων της αρχής της αναλογικότητας, των δικονομικών δικαιωμάτων, του τεκμηρίου της αθωότητας και των δικαιωμάτων υπεράσπισης των προσώπων που υπόκεινται σε ποινική διαδικασία, καθώς και της προστασίας της ιδιωτικής ζωής και των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και των δεδομένων ηλεκτρονικών επικοινωνιών κατά την επεξεργασία τέτοιων δεδομένων, καθώς και των διαβιβάσεων σε αρχές επιβολής του νόμου σε χώρες εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και κάθε άλλης υποχρέωσης που υπέχουν οι αρχές επιβολής του νόμου και οι δικαστικές αρχές στο πλαίσιο αυτό.
- γ) Επιπλέον, το δεύτερο πρόσθετο πρωτόκολλο θα πρέπει να είναι συμβατό με τις νομοθετικές προτάσεις της Επιτροπής σχετικά με τα ηλεκτρονικά αποδεικτικά στοιχεία, καθώς και στον βαθμό που αυτές εξελίσσονται κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων μεταξύ των συννομοθετών στο πλαίσιο της νομοθετικής διαδικασίας και, εν τέλει, στην τελική (εγκεκριμένη) μορφή τους, και να αποτρέπει συγκρούσεις νόμων. Ειδικότερα, ένα τέτοιο πρωτόκολλο θα πρέπει, στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, να μειώνει τον κίνδυνο οι εντολές υποβολής στοιχείων / διαταγές επίδειξης να εκδίδονται στο πλαίσιο μελλοντικού μέσου της ΕΕ δημιουργώντας συγκρούσεις με τη νομοθεσία τρίτων χωρών που είναι συμβαλλόμενα μέρη του δεύτερου πρόσθετου πρωτοκόλλου. Το πρωτόκολλο, όταν συνοδεύεται από κατάλληλες διασφαλίσεις για την προστασία των δεδομένων και της ιδιωτικής ζωής, αναμένεται να διευκολύνει την τήρηση από τους παρόχους υπηρεσιών της ΕΕ των υποχρεώσεων που υπέχουν δυνάμει της νομοθεσίας της ΕΕ σχετικά με την προστασία των δεδομένων και της ιδιωτικής ζωής, στον βαθμό που μια τέτοια διεθνής συμφωνία θα μπορούσε να παρέχει τη νομική βάση για τη διαβίβαση δεδομένων κατόπιν εντολών υποβολής στοιχείων ή αιτημάτων που προέρχονται από αρχή τρίτης χώρας η οποία αποτελεί συμβαλλόμενο μέρος του δεύτερου πρόσθετου πρωτοκόλλου, και απαιτούν από τον υπεύθυνο επεξεργασίας ή τον εκτελούντα την επεξεργασία να αποκαλύψει δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και δεδομένα ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

2. ΕΙΔΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Ι. Σχέση με το δίκαιο της ΕΕ και άλλες (πιθανές) συμφωνίες

- δ) Θα πρέπει να διασφαλιστεί ότι το δεύτερο πρόσθετο πρωτόκολλο περιλαμβάνει ρήτρα αποσύνδεσης η οποία προβλέπει ότι τα κράτη μέλη, στις μεταξύ τους σχέσεις, εξακολουθούν να εφαρμόζουν τους κανόνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης αντί του δεύτερου πρόσθετου πρωτοκόλλου.

- ε) Το δεύτερο πρόσθετο πρωτόκολλο μπορεί να εφαρμοστεί ελλείψει άλλων ειδικότερων διεθνών συμφωνιών που δεσμεύουν την Ευρωπαϊκή Ένωση ή τα κράτη μέλη της και άλλα μέρη της Σύμβασης, ή, όταν υπάρχουν τέτοιες διεθνείς συμφωνίες, μόνο στο μέτρο που ορισμένα ζητήματα δεν ρυθμίζονται από τις εν λόγω συμφωνίες. Οι ειδικότερες αυτές διεθνείς συμφωνίες θα πρέπει επομένως να υπερισχύουν του δεύτερου πρόσθετου πρωτοκόλλου, υπό την προϋπόθεση ότι συνάδουν με τους στόχους και τις αρχές της Σύμβασης.

II. Διατάξεις για αποτελεσματικότερη αμοιβαία δικαστική συνδρομή:

- στ) Οι διατάξεις σχετικά με τις «γλώσσες υποβολής των αιτημάτων», στην τρέχουσα διατύπωσή τους, ορίζουν ότι τα αιτήματα θα πρέπει να υποβάλλονται σε γλώσσα αποδεκτή από το συμβαλλόμενο μέρος στο οποίο απευθύνεται το αίτημα ή να συνοδεύονται από μετάφραση στη γλώσσα αυτή. Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει να υποστηρίξει το σχέδιο κειμένου και την εισηγητική έκθεση που αποτέλεσαν αντικείμενο προηγούμενης έγκρισης.
- ζ) Οι διατάξεις σχετικά με την «επείγουσα αμοιβαία συνδρομή», στην τρέχουσα διατύπωσή τους, καθιστούν δυνατή τη γρήγορη αναζήτηση αμοιβαίας συνδρομής με την αποστολή της σχετικής αίτησης σε ηλεκτρονική μορφή, όταν το συμβαλλόμενο μέρος που υποβάλλει την αίτηση θεωρεί ότι υφίσταται κατάσταση έκτακτης ανάγκης, υπό την έννοια ότι υφίσταται σημαντικός και άμεσος κίνδυνος για τη ζωή ή την ασφάλεια φυσικού προσώπου. Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει να υποστηρίξει το σχέδιο κειμένου και την εισηγητική έκθεση που αποτέλεσαν αντικείμενο προηγούμενης έγκρισης. Το πλαίσιο της αμοιβαίας συνδρομής θα πρέπει να είναι το ίδιο με εκείνο που ορίζεται στο άρθρο 25 της Σύμβασης.
- η) Όσον αφορά τις διατάξεις σχετικά με την «εικονοδιάσκεψη», η Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει να επιδιώξει τη συμφωνία του δεύτερου πρόσθετου πρωτοκόλλου με τις αντίστοιχες διατάξεις των ισχυουσών διεθνών συμφωνιών μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της και άλλων συμβαλλομένων μερών της Σύμβασης, όπου είναι δυνατόν. Οι διατάξεις θα πρέπει να επιτρέπουν στα κράτη μέλη να εξασφαλίσουν την τήρηση των εφαρμοστέων διασφαλίσεων για την προστασία των δικονομικών δικαιωμάτων δυνάμει του ενωσιακού και του εθνικού δικαίου.
- θ) Όσον αφορά τις διατάξεις σχετικά με το «υπόδειγμα έγκρισης», η Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει να ενεργήσει ώστε το σχέδιο κειμένου και η αιτιολογική έκθεση να περιλαμβάνουν στοιχεία, όπως υποχρεωτικές ανώτατες προθεσμίες για τη λήψη αποφάσεων εκ μέρους των εθνικών αρχών, προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι η χρήση αυτού του υποδείγματος επιταχύνει τις διαδικασίες· επιπλέον, οι εν λόγω διατάξεις θα πρέπει να διασφαλίσουν ότι η επιβάρυνση των παρόχων υπηρεσιών είναι αναλογική και ότι εφαρμόζονται μέσα έννομης προστασίας, κατά περίπτωση.

III. Διατάξεις που επιτρέπουν την άμεση συνεργασία με παρόχους υπηρεσιών σε άλλες δικαιοδοσίες:

- ι) Όσον αφορά τις διατάξεις σχετικά με την «άμεση συνεργασία με παρόχους σε άλλες δικαιοδοσίες», η Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει να εξασφαλίσει ότι το δεύτερο πρόσθετο πρωτόκολλο συνάδει με το δίκαιο της ΕΕ, περιλαμβάνει τις δέουσες διασφαλίσεις και προβλέπει αναλογική επιβάρυνση για τους παρόχους υπηρεσιών.
- ια) Όσον αφορά τις διατάξεις σχετικά με τις «διεθνείς εντολές υποβολής στοιχείων», η Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει να εξασφαλίσει ότι το δεύτερο πρόσθετο πρωτόκολλο περιλαμβάνει τις δέουσες διασφαλίσεις σε θέματα θεμελιωδών δικαιωμάτων,

λαμβάνοντας υπόψη τους διαφορετικούς βαθμούς ευαισθησίας των κατηγοριών δεδομένων και τις διασφαλίσεις που προβλέπονται στις ευρωπαϊκές εντολές υποβολής στοιχείων για τις διάφορες κατηγορίες δεδομένων.

- ιβ) Όσον αφορά τις διατάξεις σχετικά με τις «διεθνείς εντολές υποβολής στοιχείων», η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν θα πρέπει να αντιταχθεί στην προσθήκη στο δεύτερο πρόσθετο πρωτόκολλο πρόσθετων διασφαλίσεων και λόγων άρνησης σε σχέση με τις προτάσεις της Επιτροπής σχετικά με τα ηλεκτρονικά αποδεικτικά στοιχεία, και στον βαθμό που εξελίσσονται κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων μεταξύ των συννομοθετών στο πλαίσιο της νομοθετικής διαδικασίας και, τελικά, στην τελική τους (εγκεκριμένη) μορφή· οι εν λόγω διατάξεις θα μπορούσαν να προβλέψουν κοινοποίηση ή έγκριση από το κράτος του παρόχου υπηρεσιών και εκ των προτέρων έλεγχο που διενεργείται είτε από δικαστήριο, είτε από ανεξάρτητο διοικητικό φορέα, εφόσον τούτο δεν μειώνει σε δυσανάλογο βαθμό την αποτελεσματικότητα του μέσου που προβλέπεται στο δεύτερο πρόσθετο πρωτόκολλο (για παράδειγμα, σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης). Τυχόν πρόσθετες διασφαλίσεις και λόγοι άρνησης δεν θα πρέπει να επηρεάζουν τη λειτουργία των προτάσεων της ΕΕ σχετικά με τα ηλεκτρονικά αποδεικτικά στοιχεία μεταξύ των κρατών μελών.

IV. *Ισχυρότερες διασφαλίσεις για τις υφιστάμενες πρακτικές διασυνοριακής πρόσβασης στα δεδομένα:*

- ιγ) Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει να εξασφαλίσει ότι οι διατάξεις του δεύτερου πρόσθετου πρωτοκόλλου σχετικά με την «επέκταση των αναζητήσεων και την πρόσβαση βάσει διαπιστευτηρίων» και με τις «τεχνικές έρευνας» περιλαμβάνουν τις δέουσες διασφαλίσεις για τα θεμελιώδη δικαιώματα. Ως εκ τούτου, το σχέδιο κειμένου θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνει τον όρο ότι τα δεδομένα που αποθηκεύονται στο συνδεδεμένο σύστημα υπολογιστή είναι νομίμως προσβάσιμα από το αρχικό σύστημα, ότι η πρόσβαση είναι αναγκαία και αναλογική και ότι δεν συνεπάγεται παραβίαση των μέτρων ασφαλείας σε συσκευές σύμφωνα με τις διασφαλίσεις που περιγράφονται κατωτέρω.
- ιδ) Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει επίσης να διασφαλίσει ότι δεν περιορίζει τις δυνατότητες μιας τέτοιας πρόσβασης που επί του παρόντος προβλέπονται στα κράτη μέλη.

V. *Διασφαλίσεις, συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων προστασίας δεδομένων:*

- ιε) Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει να εξασφαλίσει ότι το δεύτερο πρόσθετο πρωτόκολλο προβλέπει τις δέουσες διασφαλίσεις για την προστασία των δεδομένων κατά την έννοια της οδηγίας (ΕΕ) 2016/680, του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 και της οδηγίας 2002/58/ΕΚ για τη συλλογή, διαβίβαση και επακόλουθη χρήση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και των δεδομένων ηλεκτρονικών επικοινωνιών που περιέχονται στα ηλεκτρονικά αποδεικτικά στοιχεία που ζητεί η αιτούσα αρχή. Οι εν λόγω διασφαλίσεις θα πρέπει να συμπεριληφθούν στο δεύτερο πρόσθετο πρωτόκολλο, λαμβανομένων υπόψη των διασφαλίσεων που προβλέπονται στις συμφωνίες της ΕΕ, όπως η συμφωνία-πλαίσιο ΕΕ-ΗΠΑ, και στην εκσυγχρονισμένη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την προστασία του ατόμου από την αυτοματοποιημένη επεξεργασία πληροφοριών προσωπικού χαρακτήρα (CETS αριθ. 108). Οι εν λόγω διασφαλίσεις θα πρέπει να αφορούν την επεξεργασία δεδομένων στο πλαίσιο της αμοιβαίας συνδρομής μεταξύ των αρχών επιβολής του νόμου και της άμεσης συνεργασίας μεταξύ των αρχών επιβολής του νόμου και των παρόχων. Η

Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει επιδιώξει την εφαρμογή των διασφαλίσεων αυτών για όλες τις εξουσίες έρευνας, τόσο των υφιστάμενων στο πλαίσιο της Σύμβασης όσο και εκείνων που δημιουργούνται με το δεύτερο πρόσθετο πρωτόκολλο.

3. ΕΛΑΦΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ, ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Οι τελικές διατάξεις του πρόσθετου πρωτοκόλλου, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων σχετικά με την έναρξη ισχύος, τις επιφυλάξεις, την καταγγελία κ.λπ. θα πρέπει να καθοριστούν, στο μέτρο του δυνατού και κατά περίπτωση, σύμφωνα με τις διατάξεις της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για το έγκλημα στον κυβερνοχώρο (CETS αριθ. 185). Διατάξεις που παρεκκλίνουν από τις τυποποιημένες ρήτρες θα πρέπει να χρησιμοποιούνται μόνο όταν είναι αναγκαίο για την επίτευξη των στόχων ή για να αντικατοπτρίζουν τις ειδικές περιστάσεις του δεύτερου πρόσθετου πρωτοκόλλου.